

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus I. Quid, & quotuplex sit usura?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

quibus tam corrupto iudicio nocuerunt, non condignè resarciant.

1006 *Stellionatus*, cum sit genus ad omnia crimina, non habentia titulum specialem, iis pœnis subijcitur, quibus ea, quæ nomen ejus recipiunt. De pœna *expilata hæreditatis* l. i. ff. h. t. dicitur, ejusmodi expilatores extra ordinem solere coerceri per accusationem expilatæ hæreditatis; non au-

tem pœnâ furum; cum furtum strictè sumptum requirat, quod aliqua persona existat, cui res auferatur, tanquam possidenti, & detinenti, nisi defunctus rem pignori dederit, accommodaverit, aut usus fructus alienus in ea re sit, ut dicitur l. 68. cum sequentibus ff. *de furtis*, quia tunc res jam erat in *detentione certæ personæ*, nempe creditoris commodatarii, Usufructuarii.

QUÆSTIO XIX. IN TITULUM XIX. DE USURIS.

1007

Mutua contingunt in mutuo; *mutuum* autem sic dictum est, quia de *meo* fit *tuum*. Definitur *traditio rei consistens in numero, pondere, & mensura, spe recuperandi statuto tempore tantundem in genere suo*. Dicitur *traditio*, quia mutuum non perficitur solo consensu, sed traditione, quæ rei dominium transfertur. Dicitur *rei consistens in pondere, &c.* ut massa argenti; *in numero*, ut in pecunia; *in mensura*, prout est vinum, triticum, quæ dicuntur recipere functionem, quia nimirum funguntur officio, vel vice alterius, ut vinum pro vino, &c. Dicitur *cum spe*, ad differentiam donationis, venditionis, &c. Dicitur *statuto tempore*, quia mutuarius non tenetur reddere antè; Dicitur *tantundem*; nam hoc solum requiritur, ut reddatur tantum, quantum datum est. Dicitur *in genere suo*, quia non requiritur, ut reddatur idem in individuo. Id, quod alteri mutuo datur, vocatur *fors*; lucrum autem, quod ex contractu mutui nascitur ultra fortem, dicitur *usura*, seu *fœnus*, à foetu, quasi sit partus, seu fructus pecuniæ, vel alterius rei mutuo datæ; hinc si quis mutuo dat centum florenos ad annum, cum obligatione sibi anno elapso reddendi centum decem, *fors* erunt centum; *lucrum, usura*, seu, *fœnus*, erunt illi decem floreni; his præmissis:

ARTICULUS I.

Quid, & quoruplex sit usura?

1008 *Communis docet usuram esse lucrum questum ex mutuo vi mutui*. Dicitur *lucrum*, quo intelligitur aliquid pretio æsti-

mabile supra fortem, seu ultra id, quod mutuo datum est, ut dixi priori num. Dicitur *questum*, vel mente, & animo, & erit *usura mentalis*; seu pacto expresso, & dicitur *usura realis*: Dicitur *questum ex mutuo*, vel *expresso vel tacito*, aut *palliato*, quod fit, cum res mutuo data, vendi fingitur. Dicitur *vi mutui*, cum scilicet hoc *præcisè* titulo, ex re mutuo data, lucrum quaeritur, *quia mutuo datur* secluso quovis alio iusto titulo; & in hoc propriè consistit differentia *usuræ*. Si enim alio titulo lucrum exigas, in casu, quo mutuum datur, v. g. quia tibi interim cessat lucrum, quod fecisses eâ re negotiando, lucrum illud non est *vi mutui*, sed vi alterius contractûs, ut amplius patebit ex dicendis.

Ex hoc sequitur, quòd si contractui mutationis superaddatur alius contractus onerosus, in alio iusto titulo fundatus, possit exigi lucrum; cum id non sit ex mutuo, sed ex alio contractu oneroso, qualiter fit, quando mutuator, dans mutuum cum damno emergente, vel lucro cessante, superaddit novum contractum, distinctum à mutuo, recipiendi æstimationem illius; nam sic obligat se ad sustinendum illud damnum emergens, aut illam lucri cessationem, quorum utrumlibet est pretio dignum. Sic Cardenas in propof. damnatas ab Innocent. II. dissert. 25. c. 2. n. 2. si quid autem ultra fortem exigitur, *præcisè* tanquam debitum ex mutuo, propriè usura est. Sic Castropalaus d. 4. de Just. Commut. p. 9. n. 2.

Hinc si quis aliquem obliget ad amicitia signa exhibenda, ad remissionem injuriæ, tanquam debitum *ex mutuo*, & non aliunde; usuram committit, si exigat, ut pretium mutui

ARTICULUS II.

Quæ usura, & quo jure sint prohibite?

mutui, non autem ut meram gratiam. Idem est, si mutuans à mutuuario taliter exigat, ut ipsi, vel alteri officium, vel beneficium conferat, remutuet, ex sua officina emat, in suo molendino molat, domum justâ mercede conducat, vel si mutuarium obliget ad exequendam obligationem antidoralem, seu obligationem ex gratitudine. Dixi præcisè tanquam debitum ex mutuo; nam ut lucrum ultra sortem ex mutuo quæsitum, propriè, ac in sensu Theologico sit *usurarium*, requiritur, quòd in pactum deducatur, ut pro mutuo dato solvatur aliquid ultra sortem, *seclusis titulis excusantibus excessum sortis*, de quibus dicemus infra. Unde lucrum ex mutuo, *vi mutui, & lucrum ex mutuo seclusis aliis titulis, manente solo titulo mutui, si excedat sortem*, verè, ac propriè usura est, de qua hic agitur.

Communis tenet usuras *compensatorias* 1013 nullo jure prohibitas esse, de quo dicemus infra. *Punitorias* autem, seu *morosas*, juris forma non patitur, nisi sint moderatæ, ac proportionatæ dilationi solutionis culpabili; quod verum est, licet quantitas pœnæ conventionem partium taxata sit, ut constat ex L. 15. C. de usuris, ibi: *cum allegas uxorem tuam ea conditione mille aureorum numero quantitatem sumpsisse, ut si intra certum diem debito satis non fecisset, cum pœna quadruplici redderet, quod accepit, Juris forma non patitur, legem contractus hujus ultra pœnam legitimarum usurarum posse procedere*. Manet ergo solas usuras lucratorias esse prohibitas.

§. 1.

Quo jure usura lucratoria sit prohibita?

Hanc usuram esse prohibitam jure positivo Ecclesiastico, constat ex Clement. unic. de Usuris, ibi: *si quis in illum errorem inciderit, ut pertinaciter affirmare præsumat, exercere usuram, non esse peccatum, decernimus, eum velut hæreticum puniendum, locorum nihilominus Ordinariis, & hæretica pravitatis inquisitoribus districtius injungentes, ut contra eos, quos de errore hujusmodi diffamatos invenerint, aut suspectos, tanquam contra diffamatos, vel suspectos de hæresi procedere non omittant*.

Quæstio potissima est, an prohibita sit solo jure positivo Ecclesiastico? id, quod 1015 tribuitur Abulensi, Armacano, & Anchirano apud Haunoldum tom. 3. de jure, & justitia. tr. 9. n. 367. Concors tamen Theologorum sententia est, *usuras lucratorias* esse prohibitas non solum Jure Canonico, sed etiam divino, & naturali; sic Cardenas in Crisi Theol. de proposit. ab Innocent. XI. damnatis, dissertat. 25. c. 2. volens, dictam prohibitionem esse de fide; quamvis alii sentiant apud Haunold. cit. *propositionem*, quæ docet, usuram lucrativam esse solum Juris Ecclesiastici, esse *temerariam, periculosam, erroneam, vel errori proximam*, quorum terminorum expositionem dedimus superius. In cit. tamen Clement. §. *pertinaciter*, dicitur: *pertinaciter asserentem, exercere usuras, non esse peccatum, hæreticum esse*, juxta summationem Joann. Andrea; quamvis textus solum dicat: *decernimus velut hæreticum puniendum*.

1011 Quoad secundam partem tituli ex dictis n. 1008. constat, usuram aliam esse *mentalem*, aliam *realem*. Alia præterea est *aperta*, seu *expressa*, & *formalis*, & datur, quando expressè paciscimur aliquid dandum ultra sortem, *titulo solius mutui*; alia *tacita*, seu *virtualis*, quæ etiam *palliata* dicitur, quando continetur in virtute alterius contractus, cujus nomine tale lucrum tegitur, & quasi palliatur; hujus exemplum dari solet, quando res venditur carius, *ob dilataam*; vilius, ob *anticipatam solutionem*, eo præcisè titulo, quòd citius, aut tardius.

1012 Coeterum Jurisperiti triplex genus usurarum distinguunt, *lucratorium, punitorium*, seu *morosum*, & *compensatorium*, seu *restauratorium*. Usuram *lucratoriam* vocant, quæ lucrum ultra sortem quærit ex mutuo, præcisè vi mutui, ut expositum est; quatenus nimirum præcisè intuitu mutationis, ut habet rationem beneficii, auctarium ultra sortem exigitur. Quando autem intervenit pactum de pœna aliqua solvenda, si mutuarius fuerit in mora reddendi mutuum tempore præfixo, erit usura *morosa*, seu *punitoria*: si verò addatur mutuo pactum de solvendo ultra sortem aliquo in compensationem lucri cessantis, vel damni emergentis, vocatur usura *compensatoria*, seu *restauratoria*. Plures usurarum divisiones, qui vollet, videre poterit apud Pereyram in Elucid. à n. 902.

Tom. V.

Ec

Essè